

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΜΕΤΑΛΛΕΙΟΛΟΓΩΝ – ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ

Αριθ. Πρωτ.

Αθήνα,

Προς τον
 Πρύτανη του Ε.Μ.Π.
 Καθηγητή κ. Ι. Χατζηγεωργίου

Αξιότιμε Κύριε Πρύτανη,

Η Γενική Συνέλευση της Σχολής Μεταλλειολόγων-Μεταλλουργών συνεδρίασε σήμερα Τετάρτη 14 Φεβρουαρίου 2024 και κατέληξε ομόφωνα στο ακόλουθο ψήφισμα:

ΨΗΦΙΣΜΑ

Η ΓΣ της Σχολής Μεταλλειολόγων-Μεταλλουργών Μηχανικών συνεδρίασε την Τετάρτη 14/2/2024 προκειμένου να συζητήσει και λάβει θέση επί του σχεδίου νόμου του ΥΠΑΙΘ «*Ενίσχυση του Δημόσιου Πανεπιστημίου – Πλαίσιο λειτουργίας μη κερδοσκοπικών παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων*».

Καταρχάς, η Σχολή ΜΜΜ εκφράζει την έντονη διαμαρτυρία της για τον εξαιρετικά περιορισμένο χρόνο διαβούλευσης, ο οποίος γίνεται με όρους που δεν συνιστούν ουσιαστικό διάλογο. Κατά δεύτερον, η Σχολή ΜΜΜ συντάσσεται με τις προηγούμενες αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΜΠ αναφορικά με την υπεράσπιση του Άρθρου 16 και την αντίθεση στην εμπορευματοποίηση της ανώτατης εκπαίδευσης (Ψήφισμα 30/6/2006, Απόφαση 20/10/2006, Ψήφισμα 15/12/2006, Ψήφισμα 8/1/2007, Απόφαση 15/10/2010 και Απόφαση 20/12/2019 μεταξύ άλλων). Υπό την έννοια αυτή, κατανοεί το μαζικό πανεπιστημιακό κίνημα που εκδηλώθηκε τις τελευταίες εβδομάδες για την υπεράσπιση της δημόσιας και δωρεάν ανώτατης εκπαίδευσης.

Η Σύγκλητος του ΕΜΠ έχει εκφράσει τη ριζική της αντίθεση στην αναθεώρηση του Άρθρου 16, θεωρώντας ότι θα αλλοιώσει το χαρακτήρα της δημόσιας και δωρεάν ανώτατης εκπαίδευσης ως θεμελιώδους και διαχρονικής υποχρέωσης της Πολιτείας, θα προκαλέσει τη γενικευμένη ιδιωτικοποίηση της δημόσιας ανώτατης εκπαίδευσης και την εμπορευματοποίηση της γνώσης, θα αυξήσει κατακόρυφα την επιβάρυνση των οικογενειακών προϋπολογισμών και το κυριότερο θα τροφοδοτήσει την υποβάθμιση του περιεχομένου και του επιπέδου σπουδών της Ανώτατης Εκπαίδευσης, διαφοροποιώντας τη δομή και τα προγράμματα σπουδών.

Ως προς το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, τη Σχολή απασχόλησαν το Μέρος Γ' «Ενίσχυση Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» και το Μέρος Δ'

«Εγκατάσταση και Λειτουργία Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης».

A. Ως προς το Μέρος Γ':

Η ΓΣ της Σχολής ΜΜΜ διαπιστώνει ότι οι προωθούμενες διατάξεις δεν συμβάλλουν στην ενίσχυση των δημόσιων ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων καθώς:

- Δεν προβλέπονται μέτρα σταθερής οικονομικής ενίσχυσης των δημοσίων πανεπιστημίων, ιδιαίτερα όσον αφορά στην τακτική επιχορήγηση και στο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, έτσι ώστε να καλυφθούν οι τεράστιες απώλειες που έχουν προκληθεί στα πανεπιστήμια από την αρχή της οικονομικής κρίσης του 2009.
- Ο Τακτικός Προϋπολογισμός θα κατανέμεται στα ΑΕΙ κατά 70% με βάση τα αντικειμενικά κριτήρια και κατά 30% με βάση τους δείκτες ποιότητας και επιτευγμάτων κάθε ιδρύματος. Μια τέτοια ρύθμιση έχει νόημα μόνο όταν το 70% καλύπτει τις ελάχιστες λειτουργικές και ανελαστικές δαπάνες ενός ιδρύματος. Διαφορετικά, μια τέτοια κατανομή είναι στην ουσία ψευδεπίγραφη, ακόμη και παράγοντας περαιτέρω υποχρηματοδότησης, μιας που είναι γνωστό ότι η κρατική χρηματοδότηση στο σύνολό της κινείται σήμερα κάτω και από το σύνολο των ανελαστικών δαπανών.
- Δεν υπάρχει καμία ουσιαστική αντιμετώπιση της ασφυκτικής γραφειοκρατίας που αποτελεί την κύρια τροχοπέδη στην απορρόφηση των κονδυλίων του Τακτικού Προϋπολογισμού. Επίσης, δεν υπάρχουν παρά δευτερεύουσες βελτιώσεις στις διαδικασίες διαχείρισης των ερευνητικών κονδυλίων μέσω των ΕΛΚΕ των ΑΕΙ.
- Η Επιτροπή Ερευνών γίνεται επταμελής, με έξι μόνο εκπροσώπους Σχολών, οι οποίοι εκλέγονται καθολικά από τα μέλη ΔΕΠ και από ενιαίο ψηφοδέλτιο. Πέραν του προφανούς, ότι δηλαδή δεν θα εκπροσωπούνται όλες οι Σχολές στην Επιτροπή, το συγκεκριμένο σύστημα εκλογής θα οδηγήσει σε υπερεκπροσώπηση των μεγάλων σε αριθμό ΔΕΠ Σχολών και σε αποκλεισμό των μικρών.

Το νομοσχέδιο περιλαμβάνει και κάποια θετικά σημεία αλλά σε ήσσονος σημασίας ζητήματα (π.χ. συντόμευση ορισμένων προθεσμιών, διευκολύνσεις στην τροποποίηση του προϋπολογισμού, κ.ά.).

B. Ως προς το Μέρος Δ':

Καταρχήν, η ΓΣ της Σχολής ΜΜΜ έχει εκφράσει τη ριζική διαφωνία της με την προωθούμενη μεταρρύθμιση για την ίδρυση των λεγόμενων Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΝΠΠΕ), εξαιτίας της κατά την κρίση των μελών της ΓΣ παραβίασης των ακόλουθων ρητών διατάξεων του Άρθρου 16 του ελληνικού Συντάγματος:

- Άρθρο 16 παρ. 5 εδάφιο 1 «Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση»,
- Άρθρο 16 παρ. 6 εδάφιο 1 «Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί»
- Άρθρο 16 παρ. 8. εδάφιο 2 «Η σύσταση ανώτατων σχολών από ιδιώτες απαγορεύεται»

Πέραν από τον αντισυνταγματικό χαρακτήρα των ΝΠΠΕ, οι οποίοι συνιστούν θεμελιώδη λόγο απόρριψης και για τον οποίο η Σχολή επιφυλάσσεται, η ΓΣ της Σχολής εκφράζει την αντίθεσή της ως προς προωθούμενη μεταρρύθμιση για τους κάτωθι πρόσθετους λόγους:

- Οι προϋποθέσεις που τίθενται για την ίδρυση των ΝΠΠΕ (ελάχιστος αριθμός 3 Σχολών, οι οποίες δύνανται να παρέχουν μόνο έναν κύκλο σπουδών, ελάχιστος αριθμός 10 μελών διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού ανά Σχολή, μέλη ΔΕΠ κατά 80% με διδακτορικό, εγκαταστάσεις και εγγυητικές επιστολές κ.ά.) σε καμία περίπτωση δεν συνιστούν ανώτατο ακαδημαϊκό ίδρυμα υψηλών προδιαγραφών.
- Η προβλεπόμενη μεταξύ του ΝΠΠΕ και του μητρικού προσώπου σχέση μπορεί να στηρίζεται σε συμφωνίες πιστοποίησης (validation) ή δικαιόχρησης (franchising) και δεν διαφέρει από αυτή των υφιστάμενων κολλεγίων. Ούτε υπάρχει, κάποια πρόβλεψη στο νομοσχέδιο ως προς το χαρακτήρα του μητρικού ιδρύματος, εάν, δηλαδή, το μητρικό ίδρυμα έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα, οπότε και συνολικά η δραστηριότητα θα έχει τον ίδιο χαρακτήρα.
- Τα προγράμματα σπουδών θα πιστοποιούνται από το μητρικό ίδρυμα. Δεν θα πραγματοποιείται επί της ουσίας πιστοποίηση από την ΕΘΑΑΕ, τουλάχιστον στην αρχική εγκατάσταση. Επίσης, τα κριτήρια επιλογής διδακτικού και λοιπού προσωπικού θα ορίζονται από το μητρικό ίδρυμα και δεν θα είναι ίδια με αυτά των μελών ΔΕΠ των δημοσίων πανεπιστημίων.
- Δικαίωμα έγγραφής στα προγράμματα πρώτου κύκλου σπουδών των ΝΠΠΕ έχουν Έλληνες ή αλλοδαποί πολίτες κάτοχοι απολυτηρίου Γενικού Λυκείου (ΓΕΛ) ή Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑΛ) με ελάχιστη βάση εισαγωγής (ΕΒΕ), η οποία προκύπτει από τον μικρότερο εκ των μέσων όρων των βαθμολογιών του συνόλου των εξεταζομένων ανά επιστημονικό πεδίο, πολλαπλασιαζόμενο με τον συντελεστή 0,8. Πρακτικά αυτό σημαίνει εισαγωγή σε Σχολές υψηλής ζήτησης (π.χ. ιατρικές, πολυτεχνειακές, κ.ά.) με 9.000 μόρια ή και λιγότερα. Επιπρόσθετα, για όσους αποφοίτησαν πριν από το σχολικό έτος 2021 δεν θα υπάρχει ο περιορισμός της ΕΒΕ.
- Τα δημόσια πανεπιστήμια είναι αντιμέτωπα με έναν ασφυκτικό νόμο πλαίσιο περίπου 300 άρθρων, ενώ η λειτουργία των ΝΠΠΕ καθορίζεται από λιγότερα από 30 άρθρα, παρέχοντάς στα ΝΠΠΕ πολύ μεγαλύτερους βαθμούς ελευθερίας και ευελιξίας συγκριτικά με τα δημόσια πανεπιστήμια.

Τέλος, και ανεξάρτητα από πιθανές διαφοροποιήσεις των απόψεων στο θέμα της θεσμοθέτησης των ιδιωτικών πανεπιστημίων, η ΓΣ της ΣΜΜΜ διαπιστώνει ισχυρή σύγκλιση σε δύο συμπεράσματα. Πρώτον, ο ομαλός και διαφανής δρόμος για μια πιθανή αλλαγή του θεσμικού καθεστώτος λειτουργίας της ανώτατης εκπαίδευσης της χώρας μας – αν κάποιος την προτείνει – προϋποθέτει τη συνταγματική αναθεώρηση του Άρθρου 16 και όχι μια κάποιου τύπου «ερμηνεία» του. Δεύτερον, αυτό που επείγει σήμερα είναι η ενίσχυση της δημόσιας εκπαίδευσης με άμεσο και χειροπιαστό τρόπο, και όχι η θεσμοθέτηση ιδιωτικών πανεπιστημίων. Αυτό άλλωστε συνιστά και μόνη απόδειξη των ισχυρισμών κυβέρνησης περί προτεραιότητας της δημόσιας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Η Σχολή ΜΜΜ παραμένει σταθερά προσηλωμένη στον αγώνα για δωρεάν και υψηλού επιπέδου δημόσιο

πανεπιστήμιο που να μορφώνει ολόπλευρα τον αυριανό πολίτη και να του παρέχει πτυχία με κατοχυρωμένα επαγγελματικά δικαιώματα.

Δεδομένων των επιπτώσεων του νομοσχεδίου όχι μόνο στον ακαδημαϊκό χάρτη της χώρας αλλά και στην κοινωνία γενικότερα, η ΓΣ της Σχολής ΜΜΜ καλεί την κυβέρνηση να αποσύρει το νομοσχέδιο στο σύνολό του και κατ' ελάχιστον κατά το Μέρος Γ' και Δ' προκειμένου να πραγματοποιηθεί ένας ουσιαστικός και πραγματικός διάλογος με την ακαδημαϊκή κοινότητα, χωρίς ασφυκτικά χρονικά περιθώρια. Σε περίπτωση ψήφισης του νομοσχεδίου, η Σχολή επιφυλάσσεται για την άσκηση όλων των ενδίκων βοηθημάτων και μέσω των παντός νομίμου δικαιώματός της για την υπεράσπιση του Άρθρου 16 του ελληνικού Συντάγματος.

Ο Κοσμήτορας

Δ. Δαμίγος

Καθηγητής